

cultuur & trends

Hoe hoog is een pedaalemmer?

Zet acht grafische vormgevers bij acht Brabantse bedrijven, en kijk wat er gebeurt. Dat is het idee achter de tentoonstelling *Graphic Detour* in het Graphic Design Museum Breda. De resultaten zijn divers: van snoepmaskers tot veel te lange stofzuigerlangen. Hoewel: wanneer is lang te lang?

door Annelies Vlaanderen
annelies.vlaanderen@bndestem.nl

Twee pedaalemmeren staan naast elkaar. Een van normale lengte, zeg zestig centimeter. En een van bijna twee meter, zelfde diameter. Wees gerust, dit wordt geen mop. Ze staan er echt, op de tentoonstelling *Graphic Detour* in het Graphic Design Museum Breda. Die is vorige week tegelijkertijd met *Omslag!*

85 jaar VPRO-gids geopend (zie artikel hieronder). De emmers zijn ontworpen door de Londense vormgever Daniel Estock en gefabriceerd door modelmakerij KEMO in Budel. Het Brabantse bedrijf en de Londense vormgever zijn aan elkaar gekoppeld door Erik Kessels, medeoprichter van het eigenzinnige reclamebureau KesselsKramer en zelf ook grafisch ontwerper. Kessels is de gastcurator van de tentoonstelling *Graphic Detour*. Behalve Estock en KEMO maakte hij nog zeven koppels van Brabantse bedrijven en internationale vormgevers. Dit vanuit de verwachting dat er synergie uit zou ontstaan, met andere woorden: 1 + 1 = 3. Ombogrende creativiteit aan de ene kant en pure praktijk aan de andere kant.

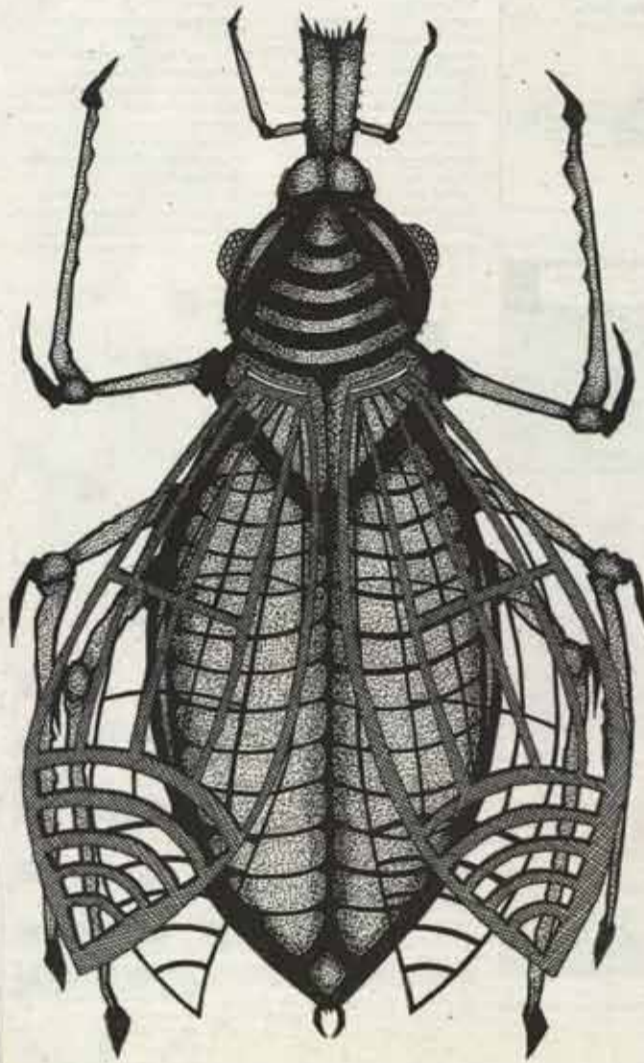
Op de tentoonstelling zijn niet alleen de resultaten van de koppelingen te zien, maar ook werken buiten de tentoonstelling om, waarmee de vormgevers hun handtekening afgeven. Daardoor valt het 'Gesamwerk' vaak beter te plaatsen. Om met Estock te beginnen, die is gefascineerd door verbanden tussen beeld en taal, titels, slogans en dergelijke. Op de wand vooraan hangt een hele verzameling met af-

beeldingen van bouwen die als boodschap 'Verboden te roken' hebben, afkomstig uit de hele wereld. Opvallend, zowel grafisch vernuft eraan te pas komt. Zijn samenwerking met KEMO zit in dezelfde denkrichting. Wanneer is een rookverbod geslaagd, wanneer een pedaalemmer? Hoe hoog mag die zijn, wil hij nog handig zijn? Ernaast staat een stofzuiger met tientallen meters slang. Wanneer is een slang te lang? Nog filosofischer gaat het eraan toe bij de installatie van Erik Steinbrecher uit Berlijn. Hij werkte samen met Sundaymornings&kw, voorheen het Europees Keramisch Werkcentrum in Den Bosch. De opstelling bestaat uit een lange rij met voorwerpen uit de alledaagse wereld. Bovenop al deze voorwerpen, zoals de voet van een parasol, heeft hij een klomp keramiek gelegd. Wat hij daarmee wil zeggen, is raadselachtig. De ene bezoeker lacht erom, de ander vindt het geniaal en een derde loopt snel verder. Een filmpje geeft uitleg. Zo extreem als hij de relatie tussen idee en uitvoering aan de kaak stelt, zo eenvoudig is die van Londenaar Damien Poelain. Hij ging aan de slag met snoepfabriek Lamin in Oosterhout. Daar rolde de familie Snoep uit; poppen met maskers van halve gebraantjes, zuurtjes, drop en wat dies meer zij. Geinig, zonder meer. Een Nederlander koos Kessels uit de vormgevers. Koen Taselaar uit Rotterdam. Laat hij nou de verrassing zijn van *Graphic Detour*. Zo wel met zijn eigen werk, heel precieze tekeningen van insecten, als met de metalen alfbesconstructie die zijn samenwerking met Metaalplan uit Uden opleverde. Hier is 1 + 1 minstens 3.

Tentoonstelling: 'Graphic Detour: Crossing borders in European Design'. T/m 27 november in het Graphic Design Museum, Breda.
www.graphicdesignmuseum.nl

De 'snoepfamilie' van Damien Poelain.

Koen Taselaar foto's GDM

WIFIFLY

Daniel Estock

Todd Hanson

De pedaalemmeren van Daniel Estock.

Een omslag die te denken geeft

De voorpagina's van de VPRO Gids zijn opvallend. Voor het 85-jarig bestaan van de omroep wendde de meest spraakmakende covers verzameld in een boek en op een expositie.

door Evelien Baks
Onderscheidend, provocerend, eigenzinnig, krank-

zinnig, maar vooral prikkelend en subtiel. Zo worden de voorpagina's van de gids van de VPRO bejubeld en soms verguisd. Art-director Piet Schreuders en beeldcoördinator Beate Wegloop verzamelden de mooiste lofuitingen en kritieken in een boek over 85 jaar VPRO-voormgeving. Zij brachten de hoogste punten bijeen uit een oeuvre van 4.113 covers, waarvan een deel de komende maanden te zien is op een tentoonstelling in het Graphic Design Museum in Breda. De eerste voorpagina van Vrije Gebieden, zoals de gids van de VPRO aanvankelijk door het be-

ven ging, vertoende getekende cirkels die radiogolven moesten voorstellen. Met rechts onderin een advertentie voor radio-onderdelen. Zo braaf als het lijfblad de eerste jaren was, zo spraakmakend werd het in latere jaren. Loekie de Leeuw als Christus hangend aan het kruis (het belang van de boodschappen), Ga jij naar Den Haag? (demonstratie tegen de kruisraketten), Theo & Thea, Van Kooten en De Bie, de o zo herkenbare stop van Freek de Jonge: het aantal juweeltjes is legio. Neltje van der Drift, in 1973 de eerste beeldredacteur, bedacht dat ten voorpagina elke week door iemand anders gemaakt zou moeten worden.

Ze reisde academies af op zoek naar talent en haalde fotografen, kunstenaars en illustratoren binnen. Ze werken nog zo, zeggen Schreuders en Wegloop. Niet alle concepten halen de eindstreep. Het beeld waarin als je goed keek een hakkenkruis was te zien, verwijzend naar een documentaire over extreem rechts in Nederland, werd geschrapt. De hoofdredacteur had zich laten overreden door een collega die zich gekwetst voelde. Het gebeurt vaker dat iets wordt afgewezen. Twee jaar geleden werd een schets voor Zomergastes, een fotomontage van kippen in een kippenhok, afgekeurd. De hoofdredactie was van mening dat je Zomergastes

niet als kakelende kippen kon neerzetten. Dat het eerste beeld voor de Gouden Kalveren het ook niet haalde, omdat Wegloop deze niet spannend genoeg vond, bleek achteraf een wel heel juiste beslissing. Na aanvankelijk het kalfje van top tot teen te hebben voorzien van een laagje afwasbaar goud, leverde de tweede foto van louter goudgetakte hoefjes zomaar twee prijzen op.

Piet Schreuders, Beate Wegloop-VPRO Gids Covers, 24,95 euro (excl. verzendkosten) winkel.vpro.nl
Omslag! 85 jaar VPRO covers. Graphic Design Museum Breda: 13 juni tot 28 augustus.
www.graphicdesignmuseum.nl